

BIBLIOGRAFICKÁ REŠERŠE č. 6/2022

Počet záznamů: 22

Specifická stresová zátěž příslušníků HZS ČR při zásazích na CBRN látky

Klíčová slova a předměťová hesla

Hasič, hasičské sbory, zásah, nebezpečné látky, CBRN látky, bojové chemické látky, radioaktivní látky, B-agens, ionizační záření, firefighter, critical incidents, CBRN, stress, response

ÚVOD

Bibliografická rešerše se zabývá tématem stresové zátěže hasičů při zásazích. Vyhledané dokumenty se týkají jednak průběhu samotných zásahů v terénu, s důrazem na CBRN látky, a za druhé také zvládnutí takové náročné psychické zátěže. Především články se pak věnují možným následkům dlouhodobého stresu a různým způsobům jeho zpracovávání v takto náročné profesi. Do rešerše byly zahrnuty též dvě akademické práce, které se věnují dané problematice přímo u příslušníků HZS a obsahují tedy vlastní výzkum.

K vypracování rešerše byly použity veřejně dostupné informační zdroje i licencované databáze, jejichž seznam se nachází v analytickém listu. U zdrojů, které jsou dostupné online, je uveden aktivní link na webovou stránku. Některé zahraniční články jsou dostupné pouze po přihlášení do licencované databáze. Dokumenty nacházející se v SVKUL jsou opatřeny odkazem do katalogu knihovny, kde je možné publikace, respektive časopisy objednat. Rešerše se nedrží žádné metodiky tvorby bibliografických citací. Strukturou záznamů se přibližuje citačnímu stylu dle normy ČSN ISO 690.

ANALYTICKÝ LIST

Jazyk rešerše: český

Jazyk dokumentů: český, anglický

- česky: 17
- anglicky: 5

Časové vymezení dokumentů: 1990–2022

Geografické vymezení: ČR, zahraničí

Druhy dokumentů:

- monografie: 9
- články a stati: 4
- elektronické zdroje: 7
- akademické práce: 2

Dokumenty dostupné online v plném nebo částečném zobrazení: 13

Poznámky k citacím:

A) řazení podle typu dokumentu a dále abecedně podle autora - sestupně

B) citace periodik – **20(2)** = ročník 20, číslo 2

ZDROJE

- **katalogy a databáze SVKUL**
 - online katalog SVKUL

- **databáze a volné elektronické informační zdroje dostupné na internetu**
 - Google Scholar
 - Knihovny.cz
 - Národní úložiště šedé literatury (NUŠL)
 - Souborný katalog (SKC)
 - Scopus
 - Výběr článků v českých novinách a časopisech (ANL)
 - Web of Science

MONOGRAFIE

1. *Bojový řád jednotek požární ochrany*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017. ISBN 978-80-7385-197-2.
2. BREČKA, Tibor A. *Psychologie katastrof: vybrané kapitoly*. V Praze: Triton, 2009. ISBN 978-80-7387-330-1. (SVKUL; [N212248](#))
3. KOTINSKÝ, Petr a Jaroslava HEJDOVÁ. *Dekontaminace v požární ochraně*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2003. ISBN 80-86634-31-0.
4. MATOUŠEK, Jiří, Jaroslav BENEDÍK a Petr LINHART. *CBRN: biologické zbraně*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. ISBN 978-80-7385-003-6.
5. MATOUŠEK, Jiří, Iason URBAN a Petr LINHART. *CBRN: detekce a monitorování, fyzická ochrana, dekontaminace*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008. ISBN 978-80-7385-048-7. Dostupné také z: <http://krameriusndk.nkp.cz/search/handle/uuid:1d354460-d053-11e3-aec3-005056827e52>
6. *Řád chemické služby Hasičského záchranného sboru ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2017. ISBN 978-80-87544-49-5.
7. ŠENOVSKÝ, Michail. *Nebezpečné látky II. 2.*, aktualiz. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. ISBN 978-80-7385-000-5. Dostupné také z: <http://krameriusndk.nkp.cz/search/handle/uuid:f97cb2b0-c49f-11e3-b110-005056827e51>
8. ŠTĚTINA, Jiří. *Zdravotnictví a integrovaný záchranný systém při hromadných neštěstích a katastrofách*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4578-7. (SVKUL; [N242781](#))
9. ŠVÁB, Svatoslav. *Psychologie práce pro nováčky, hasiče-záchranáře, ale nejen pro ně*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. ISBN 80-86634-84-1.

ČLÁNKY A STATI

10. BUTTKOVÁ, Jana. Zdroje a zvládání psychické zátěže v práci policajtů a hasičův. *Kriminalistika*. 2014, **47**(1), 63-68. ISSN 1210-9150. (SVKUL; [Č1501](#))

11. MALÍK, Lukáš. Názory příslušníků HZS ČR na posttraumatickou intervenční péči. *Časopis 112*. 2007, (6), 13. Dostupné také z: <https://www.bozpinfo.cz/nazory-prislusniku-hzs-cr-na-posttraumatickou-intervencni-peci>
12. MIHAJLOVIĆ, Emina, Emina CVETANOVIĆ a Dušica PEŠIĆ. Firefighters risk during sanitation of chemical accidents. In: ŠENOVSÝ, Michail, ed. *Požární ochrana 2010: Sborník přednášek XIX. ročníku mezinárodní konference*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2010, s. 241-245. ISBN 978-80-7385-087-6. Dostupné také z: <https://docplayer.cz/17703379-Pozarni-ochrana-2010.html>
13. SABOL, Jozef, Bedřich ŠESTÁK a Lubomír POLÍVKA. Hodnocení potenciálního nebezpečí pro hasiče zasahující v prostředí kontaminovaném radioaktivními látkami. In: ŠENOVSÝ, Michail, ed. *Požární ochrana 2013: Sborník přednášek XXII. ročníku mezinárodní konference*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013, s. 236-239. ISBN 978-80-7385-127-9.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

14. CAREY, Mary G., Salah S. AL-ZAITI, Grace E DEAN, Lorelee SESSANNA a Deborah S. FINNELL. Sleep Problems, Depression, Substance Use, Social Bonding, and Quality of Life in Professional Firefighters. *Journal of Occupational & Environmental Medicine* [online]. 2011, **53**(8), 928-933 [cit. 2022-05-12]. ISSN 1076-2752. Dostupné z: <https://europepmc.org/backend/ptpmcrender.fcgi?accid=PMC3486736&blobtype=pdf>
15. JEANNETTE, James M. a Alan SCOBORIA. Firefighter preferences regarding post-incident intervention. *Work & Stress* [online]. 2008, **22**(4), 314-326 [cit. 2022-05-12]. ISSN 0267-8373. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/228863683_Firefighter_preferences_regarding_post-incident_intervention
16. NEŠKODNÁ, Jana. Studie způsobu zajištění bezpečnosti při přípravě na řešení mimořádných událostí vznikajících v souvislosti s provozem technických zařízení a budov a při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami. *Požární ochrana 2011* [online]. 2011, s. 239-241 [cit. 2022-05-12]. ISBN 978-80-7385-102-6. ISSN 1803-1803. Dostupné z: http://www.spbi.cz/index.php?id_document=9576

17. Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 25. 8. 2014, o psychologické službě Hasičského záchranného sboru České republiky. In: *Sbírka interních aktů řízení Generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky*. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2014, částka 43. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/siar-gr-2014-43-pdf.aspx>
18. SATTLER, David N., Bill BOYD a Julie KIRSCH. Trauma-exposed Firefighters: Relationships among Posttraumatic Growth, Posttraumatic Stress, Resource Availability, Coping and Critical Incident Stress Debriefing Experience. *Stress and Health* [online]. 2014, **30**(5), 356-365 [cit. 2022-05-12]. ISSN 1532-3005. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/smi.2608>
19. WILLING, Linda. Devět příčin stresu hasiče. In: *Oborový svaz hasičů* [online]. Praha: Oborový svaz hasičů, 2022 [cit. 2022-05-05]. Dostupné z: <https://www.osh.cz/ze-zahranici/devet-pricin-stresu-hasice>
20. WITT, Magdalena, Bogusław STELCER a Marta CZARNECKA-IWAŃCZUK. Stress coping styles in firemen exposed to severe stress. *Psychiatria Polska* [online]. 2018, **52**(3), 543-555 [cit. 2022-05-12]. ISSN 0033-2674. Dostupné z: http://psychiatriapolska.pl/543_555_W

AKADEMICKÉ PRÁCE

21. HOLUBOVÁ, Markéta. *Posttraumatický stres a posttraumatický růst u příslušníků hasičských záchranných sborů*. Praha, 2015. Dizertační práce. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Katedra psychologie. Dostupné také z: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/81351>
22. SEZIMA, Ondřej. *Psychická zátěž a osobnostní změny související s výkonem profese hasič - záchranář: s použitím diagnostické metody SPARO*. Brno, 2017. Rigorózní práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Katedra psychologie. Dostupné také z: [https://is.muni.cz/th/dfash/O.Sezima -
Psychicka zatez a osobnostni zmeny souvisejici s vykonem profese hasic-zachranar.pdf](https://is.muni.cz/th/dfash/O.Sezima-_Psychicka_zatez_a_osobnostni_zmeny_souvisejici_s_vykonem_profese_hasic-zachranar.pdf)